28ՆՃԻ ԱԷՆԷ Ն. 4942 1911 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 28/10 ՃՆՎ. 1912 ՉԱՐՇԷՆԳԻՇ 28 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1327)(20 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1330

30 ԲԱՐԻ

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

ԳԻՆԸ 30

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՐՈՒՆՔ ՓԻՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

		Սեպտեմբերի 6 ամիսը	
Իսթանպոլ իլլի	Ղուրուշ	60	35
Թաշրա իլլի	»	85	45
Սէմալիրի Էճնէպիէ իլլի	Ֆրանկ	20	10

ՉԱՐՇԷՆԳԻՇ ՎԷ ՀՈՒՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԷԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕՐՈՒՆՈՒՐ
Իլանաբ իլլի այրրնա բազարլըգ :
Ֆապ իթիլմէէճ մէհեաթիպ իհտաէ օլունմավ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلو تقسيم جاده‌سى نومرو

ԹԷԷՍԻՐԱԹԸՄԸԶ

Թերզեան էֆ.էյ. միլլէթին, քէնտիսինի պունտան պէօյլէ Կ-Բաթրիգ մագամընտա գապուլ իթմէտիկինի, վէ պինապէրին իսթիֆասընը հէման վէրմէսինի պէեան վէ թէպլիղ իթմէք իւզրէ թայեին օլընան գօմիսիօնա, զազէթամըզ սահիպը իմթիեազը տախի ազա սըֆաթըլա տախիլ օլմըշ օլտրդը հալտէ, պու միւնասիպէթլէ քէնտիսինտէ հասըլ օլմըշ օլան թէէսիրաթը զիյրտէ պէեան իթմէկի լազըմտէն ատտ իթմիշ տիր.

«Միւհթէրէմ Երեսփ. Ժողով թարաֆընտան իշպու խըտմէթը միւշքիլ վէ միւէսսիւֆէյէ թայեինիմտէ, քէնտիմէճ չու ֆիքր հասրլ օլմըշ տըր. հէր հալտէ պու պիր կիւզել ֆիրսաթ տըր քի, էկէր Թերզեան էֆ. թագտիր իտէպիլիրսէ, պունտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէյէճէք, վէ էկէրչի քէնտիսինտէ, պու միլլէթ իլէ խոշ կէչինմէյէ, հագգի ռէյիսի ռուհանիլիք. մանէվի բէտէրլիք իթմէյէ հիւսնի նիսբէթ վէ եախօտ ազաճրգ գուրնազլըգ, զէքեա վէ ֆէթանէթ վարսա, հէյհէթճէ քէնտիսինին իսթիֆասընը թալէպ իշին նէզտինէ կիրթիկիմիզտէ, իշպու հէյհէթի զաեէթ հալիմանէ, խայրխահանէ վէ բէտէրանէ սուրէթտէ գապուլ իտէրէք. մատամ քի թէքմիլ միլլէթ պէնի իսթէմէեօր, պէնտէ իսթիֆամը վէրիր չէքիլիրիմ, վէ պիր չօգ ֆէնալըգլարա սէպէպ օլմամ տէեէճէք գատար քէնտիսինտէ համիյէթ, պէօյիւք եիւրէքլիլիք տէ եօգիսէ, հիշ օլմազսա, պու մագամը սագլամագ իշին պաղը թէտապիրը մագուլէյէ միւրաճաաթլէ, քէնտի նէզտինէ կիաէն հէյհէթիմիզէ չու սէօզլէրի սէօյլեեճէք տիր տէյի զանն իթմիշ իթտիմ. «Զիեարէթինիզէ մէնուն օլտում. պէնիմ իշին պու զիեարէթինիզ պիր բէսմը խօշամէտի տիր։ Արամիզտա պիր թագըմ սուի թէֆէհհիւմլէրէ նէթիճէսի օլարագ, պիր պիրուտէթ. պիր միւնաֆէրէթ հասրլ օլմըշ օլտրդընը թէէսիւֆլէ կէօրիւեօրըմ, իշիտիեօրըմ. լաքին հիշ էթ թրընագտան այրըլըբ մը, բէտէր վէ եվլատ արասընտա հալ ու թէսվիյէսի չարէսիզ, գապիլսիզ ասարը պիրուտէթ վէ միւնաֆէրէթնիհայէթսիզ պագի գալըբ մը։ Արամիզտագի իսթիլաֆ, մահզա ուզագտան ուզաղա պիրպիրիմիզ անլաեամամըզտան, տիլէն տիլէ, աղըզտան աղըզա սէօյլենէն սէ զէրին մանէասը թաղեիր օլընմասընտան իլէրի կէմիշ տիր, վէ չիմտի մատամ քի սիզ վէ պէն պուրատա պուլունուեօրըզ, մէյտանատաքի իսթիլաֆըն սէպէպլէրի իւզէրինէ արիզ ու ամիգ միւզաքէրէ իտէպիլիրիզ, պիրպիրիմիզի անլաեապիլիրսիզ. ճէմաաթըն բուհանի վէ ճիսմանի վազիյէթլէրինի թէտգիգ իտէրէք, մէյտանատաքի սուի թէֆէհհիւմլէրէ, սուի հալլէրէ խիթամ վէրէպիլիրիզ, էլ հասրլ պէյնիմիզտա իթիլաֆ վէ մուհապպէթին իպգասը իլէ Շարգտա Քիլիսէմիզին չէրէֆինէ, Միլլէթիմիզին ֆէյզ ու թէրաքգըսընա էլպիրիլիկէյլէ չալըշապիլիրիզ։»

Պունլար վէ պունլար կիպի պիր բէտէր վէ ռէյիսի ռուհանիին, քէնտիսինէ կիտէն էվլատլարընա,—օնլարըն ֆիքրի հէր նէ տախի օլսա,—սէօյլենմէսի ճայիզ օլան սէօզլէր վէ վէրիլէճէք նասիհաթլար անճագ պուռնլար օլապիլէճէկի զիւբիմիյլէ, Երեսփ. Ժողովըն սօն իճթիմաընտա, պիր իքի միւհթէրէմ ազանընա, «Սօն պիր Թէճրիւպէ տահա իտէլիմ, պէլքի ուղղաշապիլիրիզ» զէմինինտէքի արզու վէ միւլահազասը, պիզզաթ Թերզեան էֆ. թարաֆընտան կէօսթէրիլէճէք հիւսնի նիյէթ վէ թէչէպպիւսի իպթիտաի իլէ գուվվէտլէն ֆիիլէ կէլէպիլէճէկի, զիրա Երեսփ. Ժողով հէյհէթի, ֆէվգէլմէմուլ պիր արզու վէ թէքլիֆ գարշըսընտա, «Այայ, էֆէնտիմ, պիզ հէրչիպատապատ իսթիֆանընը թալէպէ կէլտիք. ալմաբընճա կիթմէյիզ» տիյէմէյիզ, պիլաքիս պիր քէրրէ մէսէլէյի Երեսփ. Ժողովա թէպլիղ իթմէք իւզրէ, օլտրգճա իւմիտպախշ սուրէթտէ միւմաիլէյինին նէզտինէն ժուֆարագաթ իտէճէք իտի։ Երեսփ. Ժողովըն պու պապտ նէ գարար վէրէճէյինի պիլէմէյիզ, ֆագաթ հէր հալտէ մէսէլէնին մահիյէթի տէյիշմիշ օլաճագ, վէ հիշ օլմազսա թերզեան էֆ. պու եօլտա լիսան վէ թէտպիրիյլէ. հիշ օլմազսա պազրլար իհտիեատ թէվէճճիհ գազանաճագ, վէ քիմ պիլիր իլէրուտէ մէսէլէ նէ՝ մահիյէթ քէսպ իտէճէք իտի։

«Հալպուքի մաէթթէէսիւֆ մէզքիւր զանանեաթըմըն վէ իւմիտլէրիմին պիւսպիւթիւն մուղայիրի օլմըշ տրր։

«Հէյհէթ Թերզեան էֆ.յի կէօրմէք իւզրէ Կ-Բաթրիգխանէյէ կիթտիկինտէ. գաբուլը «եասագ տըր. աչամայըզ» տէյի գաբալը պուլուր, վէ պիր միւտտէթ իսթիչարէտէն սօնրա գաբու աշըլըբ։ Իմտի տիւշունմէլի քի, միլլէթին պէօյիւք պիր խանէտանընա մէնսուպ վէ միլլէթին խայրահանընտան պիր զաթըն մախտումը իլէ եինէ միլլէթին մաարուֆ զէվաթընտան միւրէքքէպ պիր հէյհէթ, մուհիմմ պիր գարարը թէպլիղ իթմէյէ, ճէմաաթըն մուտզզապ օլտրդը պաղը քէտէրլէրէ խիթամ վէրմէք, վէ եար ու աղեարա գարշը պիր թագըմ ֆէնալըղլարա սէպէպիյէթ վէրիլմէմէսի իշին չարէ վէ թէտպիր պէեանընա մէմուր օլտրդը հալտէ, բէտէր վէ ռէյիսի ռուհանի սրֆաթընը թայբեան պիր զաթ թարաֆընտան գաբաթըլմըշ, վէ իչէրիյէ կիրիլմէսի մէն իտիլմիշ օլան պիր գաբունընն գարշըսընտա պուլունուր. տիւշիւնիլմէյի քի, գաբու քիմլէրէ՝ գարշը գաբանընեօր։ Միլլէթին խանէսի, մէրքէզը իտարէսի օլան պինա սահիպլէրինէ գարշը գաբաթըլընեօր. իշէրիյէ գապուլլէրի մէն օլունուեօր։ Տահասը վար. քէնտիսինէ բէտէր նամը, սիւսիւ վէրմէք իտտաասընտա պուլընան պիր քիմսէ. մանէվի էվլատ թէսմիյէ իթտիկի, վէ չօպանլարը օլմագ իտտաասընտա պուլընտրդը զէվաթը գապուլ իթմէք, տինլէմէք իսթէմէեօր։

«Հէր նէ իսէ, գաբունընն աչըլմասընտան սօնրա, Գօմիսիօն ազալարընընն կէլտիկի խապէր վէրիլմէքլէ, եօգարքի սալօնա չընգըլըբ։ Սալօնտա Թերզեան էֆ., օրթատա վէ սօլտա Ռոքոսեան, Արփիարեան վէ Քէչէճեան սըբա իլէ օթուրմուշ պուլունուրլար։

«Թերզեան էֆ.տէ կէօրիւլէն տէհշէթֆէրմա չէհրէյի թարիֆ իթմէք՝ գալէմ իլէ գապիլ օլմաեըպ, անճագ կէօզ իլէ կէօրմէք, եախօտ պիր բէսսամ թարաֆընտան բէսմի ալընմագլա պիր ֆիքր բէյտա օլունապիլիր։ Զանթէն գաբուտան իշէրի կիրիլէն միւտտաֆաա իտէպիլիր իքէն, իթմէմիշ, վէ իշի պուրալարա գատար կէթիրմէյէ սէպէպ օլմըշ բուհանիլէր օլմասըլա, արթըգ պէօյլէլէրտէն Երեսփ. Ժողով գօմիսիօնընընն վէ պիւթիւն միլլէթին նէ կիպի թէվասսիւթիւ խայրխահանէ վէ ատիլանէ պէքլէնէճէկի անինտէ ֆիքրիմտէ թէվէլլիւտ իյլէտի։

«Նիհայէթ, Երեսփ. գօմիսիօնը վազիֆէսինի իյֆայէ մէճպուր իտի։ Զէնտ տագրգա տէվամ իտէն մէզքիւր սիւքիւթէն սօնրա, զազէթամըզտա մուֆասսալէն եազըլըբդը վէճհէլ, մէզքիւր վազիֆէ իճրա օլունտու։ Պու վազիֆէնին սուրէթը իյֆասը վէ ալընան ճէվապ մալիւմ տիւր։

«Կ-Բաթրիգխանէմիզտէն չրգտրգտան սօնրա, պէշ արգատաշըմըզընը թէէսսիրաթը տախի այնի իտի։ Ալտրդըմըզ ճէվապըն նէթիճէլէրինի քէշֆ վէ թախմին իտէրէք, պէշիմիզ տէ միւթէէսսիր վէ մահզուն իտիք։ Եվվէթ, պիզի օրաեա՝ Միլլէթ մէճլիսինին պիր գարարը սէվգ իթմիշ իտի։ Պու գարար, Թերզեան էֆ. աէյհինտէ օլմազլէ պէրապէր. Միլլէթին սէլամէթի, խայրը իշին իտի, վէ պիզ. միլլէթ էֆրատը վէ վէքիլլէրի, օ գարարը միւմանիլէյհէ թէպլիղէ մէճպուր իտիք։ Թերզեան էֆ., իշպու մէգալէնին պաշընտա պէեան իթտիկիմիզ վէճհէլ, ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իլէ, միլլէթէ տօղրու եագլաշմաեա չարէ արաեապիլիր, պաղը թէչէպպիւսաթը սուլհբէրվէրանէ վէ խայրխահանէյէ պունու պիր վէսիլէ, իլք ատըմ իթթիխազ իտէպիլիր իտի։ Հայտէ հրրսը չանընտան վէ էրմէնի-գաթօլիք Կ-Բաթրիգլիկի քիւրսիսինտէ էօմրիւնիւն սօնունա գատար գալմագ արզուսընտան նէշի իսթիֆասընը վէրմէք իսթէմէսին լաքին նէ չէրայէթ թահթընտա օ քիւրսիյէ ինթիխապ վէ թայեին օլունտու իսէ, օ չէրայիթէ ռիայէթ իթմէսի լազըմ իտի. էկէր իթմէեէճէքտի իսէ, Կ-Բաթրիգլիկի գապուլ իթմէմէլի իտի. Կ-Բաթրիգ օլընգտան սօնրա, մէզքիւր չէրայիթէ ռիայէթ իթմէտիկի ճիհէթլէ, քէնտի քէնտիյէ մազուլ վէ եախօտ միւսթէֆի ֆարզ օլընմասը թապիի տիր։

«Թերզեան էֆ., Երեսփ. Ժողով գօմիսիօնընընն քէնտի նէզտինէ կիթմէսինտէն իսթիֆատէ իթմէյի պիլմէմէքլէ, քէնտիսինին աճզինի, իգթիտարսըզլըղընը, ումուրաշնալըգտա վէրրէ գատար էհլիյէթի պուլընմասընընը պիր տէֆա տահա իսպաթ իթմիշ օլտու։ Էկէր քէնտիսինտէ ազաճրգ զէքեա, ֆիրասէթ վէ ումուրաշնալըգ, ճէմաաթ իտարէսինի պիլմէքսիզլիք խասսէլէրի մէվճուտ օլսա իտի, ենէ քէնտի էֆքեարընը իլէրի սիւրմէք մագսատիյլէ պաղը թէչէպպիւսաթտա պուլունուր, հիշ օլմազսա վագրթ գազանընը իտի։ Քէնտիսի պունու տա եաբամատը, վէ քէնտիսինի սէվտիրմէք, գըյմէթտար կէօսթէրմէք իշին, «էվլատլար մ. պէն սիզին էյիլիկինիզ իշին չալըշտըմ, արզու իթտիմ. լաքին սիզ անլամատընըզ վէ անլաեամաեօրսընըզ. իմտի պէնիմ եիւզիւմտէն տիլկիր, միւնֆասալ օլմանընընը իսթէմէմ. իսթիֆամը վէրմէյէ հազըրըմ» տէմէք կիպի պիր ալիճէնապլըգտա, պիր համիյէթը միլլիյէտ տախի պուլունամատը։

«Պու սուրէթլէ հալը հազըր քէնտի հազզընտա էյի պիր ֆիքր բէյաա իտէմէտիկի կիպի, միւթաղդպելէն թարիխի միլլի ամխի իսմինի մահքիւմիյէթլէ վէ տիկէր պաղը էվսաֆը մազտունէ իլէ գայտ իլնեճէկ տիր։

«Իշթէ, Երեսփ. գոմիսիօնընտա ազա ըրֆաթըյլա պաղլանարագ, կէրէք իչֆաի վազիֆէտէ էն էվվէլ վէ կէրէք սօնրա քէնտիմիզտէ հասըլ օլան թէէսսիրաթ պունտան իպարէթ օլուպ, պու թէէսսուրաթըն, տահա զիյատէ միւէլլիմ պիր չէքլ ալմազըզըն, Թերզեան էֆ.նին գալպինէ վէ ֆիքրինէ ձէնաալը Հազզ թարաֆընտան ըլգաղթ վէ մէրհամէթ հիսսիյաթը կիրէրէք, քէնտի սէպէպիյլէ միլլէթին պուլընտըղը պուհրանտա պիր ան էվվէլ խիթամ վէրիլմէք իւզրէ, հէման Ալլահըն պիր լութֆ ու մէրհամէթի նէթիճէսինի անսամիմ իսթիրհամ իտէրիզ։»

ԻՇԻՏԻՆ Է՛Յ ԷՐՄԷՆԻ-ԳԱԹՕԼԻՔԼԷՐ

ԹԵՐԶԵԱՆԸՆ ՊԻՐ ՍՈՒԻ ՄՈՒԱՄԷԼԷՍԻՆԻ ՏԱՀԱ

Թերզեան էֆ. քի, Միլլէթ. Միլլէթ մէճլիսի օն իքի սէնէ քէնտիսինի, բէտէրը մանէվի, բէյիսի րուհանի մազամընտա կէօրմէք իւզրէ արզուլէմիշ, չալըշմըշ, ուղրաշմըշ վէ նիհաեէթ պիր պուչուգ սէնէ էվվէլ պու արզուսընա նայիլ օլմուշ օլմասընտան տօլայը ֆէվգելատէ տէրէճէտէ մէսրուր օլմուշ, քէնտիսինի ալգըշլաեարագ, հէման ֆէօյլէրէ գատար չըգարմագ րաստլսընտէ իզհարը չաթիւմանի իյլէմիշ տիր. Իշթէ օ գաթ էվվէլքի ազշամ, պու Միլլէթի, պու Միլլէթին աեան, րիճալը մէմուրիյն, միւթէպէրանը էսնաֆ, էրպապը սէնայի վէ քիթապէթինտէն միւրէքքէպ միւհթէրէմ Մէճլիսինէ գարշը, րէսմի իճթիմակեան օլան վէ ՄԻԼԼԷԹԻՆ ԷՎԻ պուլունան Կ-Բաթրիգխանէ գարուլարընը գարամ տորմըշ, գուվվէյի զապըթա իլէ Պինանըն հէր թարաֆընը ապլօգա ալթընա ալտըրմըշ, իչէրտէն տէմիր զինճիրլէր գօտալըթմըշ, էվվէլճէ լատէ իտիլմիշ օլան քիլիտլէր մարիֆէթիյլէ թէտապիրը չէտիտէ իթթիխազ իթտիրմիշ, էյհասըլ Կ-Բաթրիգխանէմիզ, ատէթա տիւշմէնէ գարշը պիր միւսթահքէմ գալէ հալինէ գօնմուշ տըր։ Պունլար, քէնտիսինէ բէտէրը մանէվի, բէյիսը րուհանի սիւսիւ վէրէն պիր քիմսէ թարաֆընտան թէրթիպ իտիլմիշ տիր. քիմ՞, քիմլէրէ՞ գարշը. օ էվլատը մանէվիյէ գարշը քի, ովսաննալար իլէ քէնտիսինի պու կիւնքի մազամընա տավէթ իթմիշ, ֆագաթ քէնտիսինին պիր թագըմ գանունշիքէնանէ հալ ու հարէքէթլէրինտէն տօլայը միւթէիրիզ վէ միւթէշէքքի օլարագ, պու պէլիյէտէն գուրթուլմագ իչին թէտապիրը մէշրուա իթթիխազը մազսատիյլէ սիւքիւն վէ րահաթընը ղայպ իթմիշ, եաղմուր վէ գարլար ալթընտա մէճլի լէր ազտըրմա, ինրաի միւզաքէրաթա մէճպուր, վէ պիթթապի ղալեան վէ հէյէճանլարա տիւչար օլմուշ տըր։

Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը թարիխինտէ այըրճա պիր գայտը մախսուսա լայըգ օլան, վէ քէնտիսինի Քրիստոսըն վէքիլի վէ ազիզլէր սըրրասընտա կէօսթէրմէք իսթէյէն պիր քիմսէյի իլէլ էպէտ լէքէտար իտէճէք պուլունան բազար իրթէսի ազշամքի վէ կէճէքի չայեանը թէէսսիւֆ վազըալը թաֆսիլէն պէեան իտէլիմ.

Թերզեան, բազար իրթէսի կիւնիւ Երեսփ. Ժողովին, սաաթ ալաֆ. 5տէ. Կ-Բաթրիգխանէտէ իճթիմա իտէճէկինի խապէր ալարագ, հէման պունու մէն իչին հէր տիւրլիւ-մէտապիրէ թէվէսսիւլ իթմիշ, չէօյլէ քի տախիլի թէտապիրը մախսուսէտէն գաչգամ մազամըՍատարէթէ տախի պիլվասըթա եախօտ պա թէլէկրաֆ միւրաճաաթլա, հաեաթընըն կէօյա թէհլիքէտէ օլտուղընտան պահս իտէրէք. օ ազշամ թէճէմմիւ իտէճէք մէճլիսին ինիգատը մէն իտիլմէսինի րեճա էյլէմիշ տիր. Տէրհալ Սատարէթտէն ատլիէ Նազըրընա վէ այնի վագըթտա տախիլիէ Նազըրը վէքիլինէ վէ Էմնիյէթը ումումիյէ միւտիրիյէթինէ թէլէֆօն վէ թէլէկրաֆլա քէյֆիյէթ իշար. վէ վէսայիթը լազըմէնին իթթիխազը էմր օլունմըշ տըր։ Ազ սօնրա Ատլիէ Նէզարէթինտէն Մէզահիպ միւտիրի Պէհա պէյ իլէ Էմնիյէթը ումումիյէ միւտիրիյէթինտէն բօլիս միւտիրի Թերզեանըն նէզտինէ կէլմիշլէր տիր. Թերզեան, միւմաիլէյհիմէ իսթէտիկի կիպի մէսէլէյի անլաթմըշ, եանի րիվայէթէ կէօրէ, կէօյա Էրմէնի-գաթօլիքլէրին հիւքիւմէթ իչինտէ տիկէր պիր հիւքիւմէթ թէշքիլ իթմէքտէ օլտուգլարընը, Մէճլիսի մէպուսան թէշքիլ իթտիքլէրինի, պիր թագըմ նիզամնամէլէր եապարագ, պիր նէվ տախիլի իսթիգլալ էլտէ իթմէյէ չալըշտըգլարընը պէեան իթմիշ, վէ տահա պունլար կիպի ճէմաաթա գարշը պիր թագըմ հաղգսըզ վէ նապէճա իսնատաթտա պուլունարագ, ճէմաաթը հիւքիւմէթին նազարընտա լէքէլէմէք իսթէմիշ տիր։ Պէհա պէյ իսէ, ճէմաաթըն ասկէթէ մէթպուաասընա օլան սատագաթինա վէ մէյլէքը րէվիյէթմէնտանէսինէ վաղէն վագըֆ օլտուղընտան, Թերզեանըն մէզքիւր իսնատաթընը ճէրհ իլէ պէրապէր, Մէճլիսի միլլինին՝ միւթէպէրան մէճլիսի օլտուղընը վէ ազտը իճթիմայընտա հիչ պիր մահզուր օլամայաճաղընը իֆատէ իյլէմիշ իսէ տէ, Թերզեան ոլ վագըթ տա, քէնտի չախսը կէօյա թէհլիքէտէ պուլունտուղընտան, վէ Կ-Բաթրիգխանէ պինասը քէնտի իգամէթկեահը պուլունտուղու իտիպարիլէ պահսիլա, իճթիմաըն մէնինի թէքրար թալէպ իթմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ միւմաիլէյհիմա, իճապընըն իճրասընը վաատ իլէ, օրատան մուֆարագաթ իյլէմիշլէր տիր։

Ազ սօնրա, Նաֆիա Նէզարէթի հուգուգ միւշավիրի վէ Երեսփ. Ժողովի իքինճի Ատենապետի Գարտաշեան Յովհաննէս էֆ.յէ Էմնիյէթը ումումիյէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան մէրքեզ սէր գօմիսէրի պէյ կիտէրէք, Յովհաննէս էֆ.յի կէօրմէք իսթէմիշ տիր։ Միւմաիլէյհ, օ էսնատէ Նաֆիա մէճլիսինտէ պուլունտուղընտան, մէճլիստէն չըգմըշ, վէ գօմիսէր պէյ, քէնտիսինէ, մէճլիսիմիզին իքինճի րէյիսի օլմասը սըֆաթըյլա, օ ազշամը Կ-Բաթրիգխանէտէ ագտը մէճլիս իտիլմէմէսինի՝ Տախիլիէ վէ Ատլիէ Նէզարէթլէրի վէ Էմնիյէթը ումումիյէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան թէպլիղէ մէմուր օլտուղընը սէօյլէմիշ տիր։

Գարտաշեան էֆ., իչի անլաեարագ, մէճլիսին մէշրուիյէթինտէն վէ տավայը միլլինին մահիյէթինտէն պահս, վէ տիկէր պազը իզահաթ իթա իթմիշ օլտուղընտան, բօլիս գօմիսէրի պէյ՝ «Հիւքիւմէթ սիզի ազտը մէճլիստէն մէն իթմէզ. անճագ օրասը բաթրիկին իգամէթկեահը խուսուսիսի օլտուղընտան, վէ քէնտիսի իսէ, հաեաթընըն թէհլիքէտէ օլտուղընը պէեան իթտիկինտէն, օրատա իճթիմա իթմէնիզի թավսիյէ իյլէեօր. սիզ պիր մահէլլէ իճթիմանըզտա հիչ պիր մահզուր եօգ տուր» տէյի պէեան իթմիշ տիր։ Գարտաշեան էֆ.յէ պու թէպլիղաթ իճրա իտիլտիկի կիպի, Արամ էֆ. Երամեան տախի թէլէֆօն իլէ ատլիէ Նազըրը վէ այնի վագըթտա տախիլիէ Նազըրը վէքիլի նէզտինէ տավէթ օլունարագ, հիւքիւմէթին մէզքիւր գարարը թէպլիղ իտիլմիշ տիր։

Արամ էֆ. Երամեանա իտիլէն թէպլիղաթտա, «Հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթընըն Թերզեան իլէ օլան տավասընը, իխթիլաֆընը նազարը տիգգաթա ալմըշ, վէ պու մէսէլէ տէրտէսթը միւզաքէրէ վէ միւթալէա պուլունմուշ օլտուղընտան, եագըն կիւնլէրտէ Մէճլիսի խասսը վիւքէլաճա մէսէլէյէ հիւսնի նէթիճէ վէրիլէճէկինտէն, հիւքիւմէթին մէվգիինի կիւճէլէնտիրմէմէք. վէ տիկէր թարաֆտան ճէմաաթըն տավասընա տա զարար կէթիրմէմէք իչին, Կ-Բաթրիկին իգամէթկեահը խուսուսիսի օլան պինատա ագտը իճթիմա իթմէյիպ, տիկէր հէր խաթէնիլէն մահէլլատէ իճթիմա օլընապիլէճէկի թէէքքիտ օլնմըշ տըր։ Արամ էֆ. Երամեան, Թերզեանըն մէզքիւր թալէպինին, իտտաասընըն վէ իսնատաթընըն պիւսպիւթիւն պիէսաս, հաղգսըզ վէ միւնասիպէթսիզ օլտուղընը, վէ միւմաիլէյհին հարէքէթը գանունշիքէնանէսի վէ մուամէլաթը ղայրը մէշրուէսի եիւզինտէն պիւթիւն ճէմաաթըն սօն տէրէճէ ղալեան վէ հէյէճանա կէլմիշ պուլունտուղընը վէ պու մուամէլէյի չէաիտէսի իլէ ղալեանըն պիր գաթ տահա արթաճաղընը պէեան, ֆագաթ քէնտիսինէ գարշը քիմսէնին թէարրուզ վէ թէճավիւզտա պուլընմաեաճաղը թէէմինաթըյլա. Մէճլիսին, Միլլէթին մալը օլան օ պինատա, չիմտիյէ գատար ագտը իճթիմա իթտիկի կիպի. պու կիւն տէ իճթիմա իթմէսինտէն հիչ պիր մահզուր թէվէլլիւտ իթմէյէճէկինի, հէր նէ գատար էքիտէն իֆատէ իյլէմիշ իսէ տէ, Գարտաշեան էֆ.յէ տէնիլտիկի կիպի, հիւքիւմէթ՝ մէճլիսին ագտընա գարշը օլմայըպ, հէր կէօնա իճթիմաթ իչին պաշգա պիր մահէլլատէ ագտըր թավսիյէ իյլէտիկինի, հաթթա հէման թօփլանըպ, մէճլիսճէ վէրիլէճէք գարարըն թէպլիղինի արզու վէ իճապը իճրա օլընմագ իւզրէ Պապը Ալիյէ թէպլիղինի նազըրը միւշարիլէյհ տէրմիեան իթտիկինտէն, Արամ էֆ.՝ Երամեան ՝հիւքիւմէթին պու ճօյտա հիսսի վէսաեա վէ թէպլիղաթընա ճէմաաթըն իթաաթ իտէճէկինի թէէմին, ֆագաթ խմթիլաֆը վագըա, միլլէթին տավասը լէհինտէ հիւքիւմէթճէ պիր ան էվվէլ նէթիճէ վէրիլմէսինի րեճա իտէրէք, Նազըրը միւշարիլէյհին նէզտինտէն մուֆարագաթ իթմիշ տիր։

ՄԷՃԼԻՍՏԷՆ ԷՎՎԷԼ

Բազար իրթէսի ազշամքի ֆուրթունա վէ չիտտէթլի եաղմուր էսնասընտա ,Երեսփոխանլարըմըզ, Սթամպօլ վէ Գալաթատան, վէ խանէլէրինտէ պուլընանլար՝ Շիշլի, Բանկալթի վէ Պէյօղլը ճիհէթլէրինտէն, ֆուրթունաեա ,եաղմուրա պագմաեարագ, Կ-Բաթրիգխանէյէ կիթմիշլէր իսէ տէ, բօլիս վէ ժանտարմա էֆրատը իլէ գաբուսը վի էթրաֆը մուհասէրէ հալինտէ պուլմըշլար, վէ պաղէն գաբու աչըլտըղընտա, իչէրտէն, «եասագ տըր, սատրազամ մէն իթտի. մէճլիս թօփլանմաեաճագ» ճէվապը վէրիլմիշ, լաքին էֆրատը միլլէթտէն գարուտա պէքլէթտիրիլէն պիր գաչ քիշի՝ կէլէնլէրի Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինէ կէօնտէրմիշլէրինտէն, սաաթ 5 րատտէլէրինտէ, մէզքիւր քիլիսէ սալօնընտա 26 Երեսփոխան, վէ այնի վագըթտա պիր գաչ եիւզ նէֆէր Էրմէնի-գաթօլիք միւթէպէրան, էսնաֆ, ինթիեար, օրթա եաշլը վէ կէնճ էհալի հազըր պուլընմըշլար տըր։

Պու արա հիւքմ իտէն հէյէճան վէ թէէսսիւր՝ թարիֆ օլընմազ տէրէճէտէ օլուպ, քիմի՝ ովսաննալար իլէ Կ-Բաթրիգլիկէ կէթիրիլէն պիր չախսըն միլլէթինէ գարշը իրթիքեապ իթտիկի սու հալ ու հարէքէթտէն տօլայը աճը աճը սիթէմլէր իթմէքտէ, տիկէրի՝ Կ-Բաթրիգխանէնին էօնիւնէ կիտիպ, նիւմայիշ վէ բրօթէսթօ իթմէյի միլլէթին մալը օլան օ պինաեա կիրմէյի թէքլիֆ իյլէմէքտէ, իթիտալը տէմ սահիպի օլանլար պիլէ՝ պու վազիյէթը միւտհիշ վէ միւէլլիմ գարշըլընտա հիտտէթ վէ չիտտէթ իզհարընտան քէնտիլէրինի մէն իտէմէմէքտէ, վէ Պէյօղլը միւթէսարրըֆլըղընա, սատրազամըն գօնաղընա կէճէլէյին կէտէրէք, ինգազը հազգ իթմէք խուսուսընտա պուլընմագտա իտիլէր։ Նիհայէթ Ատենապետ Արամ էֆ. Երամեանըն մուվասալէթինէ պէքլէնմէսի գարարլաշտըրըլըպ, միւշարիլէյհ սաաթ 7 րատտէլէրինտէ մէճլիս մահէլլինէ կէլմէքլէ, ատլիէ Նազըրը վէ տախիլիէ Նազըրը վէքիլի Մէմտուհ պէյ իլէ միւլագաթընը վէ պալէատէ թաֆսիլէն եազըլըղըմըզ մալիւմաթը՝ Երեսփոխանլարա վէ տիկէր հազըրունա թէպլիղ իյլէմիշ տիր։

Պու էսնատէ պէյն էլ հազըրուն չիտտէ պիր խէյէճան հասըլ օլտըղընտան, մէսէլէյէ պիր նէթիճէ վէ գարար վէրմէք վէ հազըր օլան վէ օլմաեան էֆրատը միլլէթի թէսկին վէ թէէմին իյլէմէք իւզրէ, տէրհալ Երեսփ. Ժողովին րէսմէն թէշէքքիւլիյէ, իճապը հալին իթթիխազը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Պունըն իւզէրինէ Երեսփոխան օլմաեանլար, մէճլիսին գարարընա պէքլէմէք իւզրէ խարիճէ չըգըպ, մէճլիս, սաաթ 7.30տա րէսմէն աչըլմըշ, վէ միւզաքէրաթա իպթիտար իտիլմիշ տիր։

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎ

Երեսփ. Ժողովին միւզաքէրաթընը թաֆսիլէն եազմազա վագթըմըզ վէ եէրիմիզ միւսայիտ օլմատըղընտան, չու գարարը պէեան իտէրիզ քի, էվվէլա Թերզեանըն նէզտինէ կիտէն հէյէթ Նամընա Գավաֆեան էֆ.՝ հէյէթ թարաֆընտան իճապ իտէն մալիւմաթը վէրմիշ տիր. Պու մալիւմաթ, ղազէթամըզտա գաթէն եազըլմըշ տըր։ Եալընըզ պիր նօգտասը քի, ղազէթամըզ սահիֆէ իթթիեազը թարաֆընտան, պէեան իտիլմիշ օլտըղը հալտէ, նէշրինտէ թէթիթիյ սէնվի օլարագ ունուտտուլմըշ տըր, անը պուրատա թէքրար իտէրիզ. եանի «Գերապայծառ Տէր, սիզ տահա Քրիստոստան վէ Աւետարանտան պահս իտիեօրսընըզ. եինէ օ Քրիստոս տըր քի, քէնտի Առաքեալլարընա, կիթտիկինիզ եէրլէրտէ սիզի իսթէմէզլէր իսէ, տեաղընըզըն թօզունը սիլքիփ չըգըն» տէմիշ տիր. իմտի միլլէթ սիզի իսթէմէեօր, «հէման իսթիֆանըզը վէրին» տէմիշ տիր։

Թերզեան հազզընտա եաըըլաճագ մուամէլէյէ տաիր կէօնա կէօն թէքլիֆլէր վուգու պուլմուշ, էզճիւմլէ Մինէճեան էֆ., կէճէ օլտուղընտան, Կ-Բաթրիգխանէյէ կիրիլմէսի միւնասիպէթսիզ իսէ տէ, իրթէսի սապահ կիտիլմէսինի, վէ միլլէթին պիգայտ տիւրմէնըղը կէօսթէրիլմէսինի վէ այնի վագըթտա Ատան վէ Մէպուսանա տախի միւրաճաաթ օլընմասընը վէ միւլասըսաթ վէ նմլաքը միլլիյէ իտարէսինի էլէ ալմայը, վէ Բաբա հազրէթլէրինէ միւրաճաաթ իթմէյի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Սեռոբէ էֆ. Աբիկեան՝ Մինէճեան էֆ.յէ հէմէֆքեար օլտըղընը սէօյլէմիշ տիր։

Մարիկեան էֆ., իրթէսի կիւն տախիլիէ Նազըրընա միւրաճաաթտան սօնրա, Կ-Բաթրիգխանէյէ կիրիլմէսինի թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Ատենապետ էֆ.՝ տախիլիէ Նազըրընըն սէօզլէրինի թէքրար իթմիշ, վէ Մարիկեան էֆ.նին թէքլիֆինի մուվաֆըգ մասլահաթ պուլմամըշ տըր։

Միմարեան էֆ.՝ հէման միւէսսիր պիր թագրիր եազըլարագ, հիւքիւմէթէ թագտիմ իտիլմէսինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Տր. Զօհրապ էֆ.՝ Միմարեան էֆ. իլէ հէմէֆքեար օլմըշ, վէ այնի վագըթտա Թերզեանըն գուվվէի զինտիյէսինէ պաշէ կէլմիշ օլտըղընը իսպաթ իչ . քէնտիսի պիր աթըպյա բաբըը թէլ, իտինէ հազըր պուլընտըղընը տէրմեան իյլէմիշ տիր։

Թօլայեան Ցովհ. էֆ.՝ Մոմոաեան վէ Տր. Զօհրապ էֆէնտիլէր իլէ հէմէֆքեար պուլընմըշ, ֆագաթ հիւքիւմէթէ անլըլաճագ Թագրիրդէ ճէվապ իչին պիր մէօհլէթ Թայինին իսթէմէզ իսէ տէ, էհալիյի Թէսկին իչին, 10-15 կիւն Թախսիս իտիլմէսինի Թէքլիֆ իտմիշ տիր։

Մինէճեան էֆ.— Հէմ էհալիյի մէմնուն իթմէք, հէմ հիւքիւմէթին էմրինէ գարշը չէգմամագ իչին, սաաթճէ պիր նիւմայիշ իճրասընը էհալիյէ Թավսիյէ իտէլիմ։

Շիշմանեան էֆ.— Ատէնապետ էֆ.նին իզգահաթընտան սօնրա, մուվագգաթէն Կ-Բաթրիգխանէտէ Թօրլանմամըզ ճայիզ տէյիլ տիր. անճագ պաշնա, միլլէթ, մազլումիյէթ [illegible] իչին, հէման պու կէճէ պիր գօմիսիօն Թէշքիլիլէ, պիր արզուհալ հազըրլայալըմ, վէ եարըն Թագտիմ իտէլիմ։ Պիզ. Մէճլիստէն պիսապիթին չէքիլիեօրըզ տէմէեէլիմ, վէ տիշարտա պէքլէմէքտէ օլան էհալիյէ պու եէնի միւրաճաաթըմըզըն նէթիճէսինէ պէքլէմէսինի ըխթար իյլէեէլիմ։ Տր. Զօհրապըն Թէքլիֆինի պէն նագապիլը իճրա կէօրիւրիւմ։

Տր. Զօհրապ էֆ.— Սիզ օ իշի պանա պըրագըն։

Մարիկեան էֆ.— Հիւքիւմէթ պիզի, պիզ տէ էհալիյի Թէսկին իտէեօրըզ. իմտի մէսէլէյէ մաասէֆէն միւսթաճէլիյէթ վէրիլմէտիքճէ, միւրաճաաթլարըմըզտան հիչ պիր նէթիճէ մէմուլ օլունամազ. իմտի էհալիյի, իսթէտիկի եօլտա հարէքէթէ սէրպէստ պըրագալըմ։

Տր. Զօհրապ.—Հիւքիւմէթէ, չու գատար վագըթ իչին, էհալիյի Թէսկինէ մուվաֆագ օլտուգ տէեէլիմ. պիր ան էվվէլ պիզէ ճէվապ վէրմէսինի ըճճա իտէլիմ։

Թօլայեան Ցովհ. էֆ.— Վագթիյլէ ճէմաաթճա հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իթմիշիզ տիր. պու միւրաճաաթըմըզտա, քահանալար, գատընլար, միւթէպէրան, էսնաֆ սախի պուլընմըշ տըր։ Եինէ պու եօլտա միւրաճաաթ իտէլիմ։

Շիշմանեան էֆ.— Էվվէլա մահզըրի վէրէլիմ. սօնրա պիր միթինկ իլէ օ եօլտա միւրաճաաթ իտէրիզ։

Թօլայեան Ցովհ. էֆ.— Մահզըրի ճէմիյէթլէ վէրէլիմ։

Ատէնապետ էֆ.—Մահզըրի վէրէլիմ վէ պիր ան էվվէլ ճէվապընը ըճճա իտէլիմ։

Պատրիք մահզըր եազըլմասը Թէքլիֆի. 22 րէյ իլէ գապուլ օլունմուշ վէ Թանզիմի իչին, Ատէնապետ Արամ Էֆ. Երամեան Մինէճեան, Մարիկեան վէ Հաճըպեար [illegible]լէրտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն Թայինի գըլընմըշ տըր։

Ատէնապետ էֆ., մէճլիսէ խիթամ վէրտիքտէն սօնրա, տիշարտա պէքլէեէն էհալի տավէթ իտիլմիշ, վէ էվվէլա Ատէնապետ էֆ., նիմէնիճէ վէ Մինէճեան էֆ. Թիւրքճէ լիսան իլէ. մէճլիսին գարարընը Թէպլիղ, վէ հիւքիւմէթին հագգըմըզտաքի հիւսնի նիեաթ վէ էֆքեարընը պէեան իլէ, էմիրլէրինէ իթաաթ իթմէյի նասիհաթ. վէ տավամըզըն հէր հալտէ հագգըմըզտա խայըրլը սուրէթտէ Թէսվիյէ օլունաճաղընը, անճագ իթթիֆագտան այրըլմամայը վէ իֆրաթտան սաղընըլմագ, իթիտալ սահիլինտէ հարէքէթ իթմէյի իխթար իյլէմիշլէր տիր։

Իշպու իխթար վէ նասիհաթլա պէրապէր, էհալի, սօն տէրէճէ խէլէճանտա օլմալը. պու խէլէճանըն Թէսկինի իչին հէր տիւրլիւ սէօզ սէօյլէնմիշ տիր։

ԹԷՍՍԻՒԹ ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ ՀԱԼԼԷՐ

Ճէմաաթ պէյնինտէ հիւքմ թուտն հէյէճան վէ զայեանը էֆքեար, օ տէրէճէյէ կէլմիշ տիր քի, էհալիտէն պիր գըսմը, կէչէն ագշամ մէճլիս մահֆէլինտէն այրըլտըգտան սօնրա, Կ-Բաթրիգխանէնին գաբուսը էօնիւնտէն կէչէրքէն, իճրաի նիւմայիշտէն քէնտիլէրինի Թութամամըշլար, վէ Թերզեանըն հայսիյէթը միլլէթ ալէյ հինտէքի հարէքէթլէրինէ գարշը պիւլէնտ ավազ իլէ բրօթէսթօ իթտիքլէրինտէ, օրատա պուլընան պազը բօլիս վէ ժանտարմալարա նասըլսա անը վահիտտէ նէթիճէն վէ իլավէ օլընան տիկէր 50-60 գատար բօլիս վէ ժանտարմալարտան պազըսը Թարաֆընտան մէրգումանը տաղըթմագ իչին գուվվէյի չէտիտէ իսթիմալ իլէ գայնուր կէնճլէրիմիզտէն Զամառեան էֆ.նին եիւզիւ վէ պաշընտա ճիւզիճէ ճէրիհատար օլմըշ իսէ տէ, համտ օլսուն պէօյլէ պիր ֆէնալըգ վագը օլմաեարագ, ճէմիյէթ տաղըլմըշ տըր։

Իշթէ Թերզեանըն պիւթիւն պու հալլէրինի պիզ քէմալը Թէէսսիւֆ վէ նէֆրէթլէ գայտըլէ պէրապէր, համիյէթլի միլլէթտաշլարըմըզըն վէ Թարիխին մուհաքէմէսինէ իհալէ իտէրիզ։

*** Իլավէի մալիւմաթ օլարագ, պէեան իտէրիզ քի, օ կէճէ, Կ-Բաթրիգխանէնին հէր Թարաֆը զինճիրլէր, տէմիր գանատլար, գօլ տէմիրլէրիյլէ գաբալը օլուպ. Ս.Աստուածածին քիլիսէսի Թարաֆընտա գալմըշ օլան պիչարէ Արհ. Միքայէլ Եպս. Խաչատուրեան իլէ տիկէր րէհապինի միւհթէրէմէ, Թերզեանըն եիւզիւնտէն նաֆագասըզ աճ գալմըշլար տըր։

*** Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ միւթէպէրանը ճէմաաթըմըզտան Զարեհ էֆ. Նուրիճան, տիւն, Թումայեան Վ.ին եէտինտէ պուլընան պիր քիթապընը իսթէմէք իչին Գր. Լուսաւորիչ մէքթէպինէ կիթմիշ օլտըղը հալտէ, հէման օրատա պուլընանլար Թարաֆընտան սէքուէսթրօ ալթընա ալընմըշ, բօլիսլէր կէլմիշ, միւմաիլէյհ՝ սէպէպինի անլաեամայըպ չաշըրմըշ, վէ նիհայէթ Թումայեան Վ. կէլէրէք, պիր եանլըշլըգ օլտըղընը, սուի գաստ ֆիքրիյլէ կէլմիշ օլտըղը զաննի իտիլտիկինի իֆատէ իլէ պէեանը Թէէսսիւֆ վէ մաազէրէթ իյլէմիշ, վէ Զարեհ էֆ. սէրպէստ պըրագըլմըշ տըր։

Նուրիճան էֆ.նին վալիտէսի Թարաֆընտան, էվլատընա իտիլէն պու հագարէթտէն տօլայը իգամէի տավա իտիլէճէկի իշիտիլմիշ տիր։

ԱՏԱՆԱ ԹԷՄԻ
ՎԷ
ԹԵՐԶԵԱՆ ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌ

(4941 Ն.տան տէվամ)

Ամենապատիւ Խապաեան Կաթողիկոս իլք տէֆա Ատանայը զիեարէթ իտէ, օլ վագըթ, Երմէնի պօեասը, չիմտի տէ եէնէ պի, լաթին (սիրամը) (Ներկ) իլէ միւլէվվէն օլան Թերզեան էֆ., միւշարիլէյհէ միւգիթանա վա՛րըր. էսնաի միւսահապէթտէ սէօհպէթին իթթիֆագը միւի իւզէրինէ տէօնտիւրիւր պիր սըրասա, պիզիմ Թերզեան էֆ., մալիւմ օլան Թէլէվվիւնիւ էֆքեար վէ Թավըրընըն պօեա չանտագընտան Գաթօլիք Եպիսկոպոսլըղընտան քէնտի գավլը իրեա քեարանէսիյլէ, չիմտի հէրետիկոս Թէսմիյէ էյլէտիյի միլլէթին հէրետիկոս Եպիսկոպոսընա տէօնմիւշ կիպի պիր էյի պօեալանտըգտան սօնրա, միւշարիլէյհ Խապաեան Կաթողիկոսա շու սէօզլէրի սէօյլէր։ «Սըրպազան Հայր, հիչպիր հաճէթ չայէտ քահանաեա իհթիեաճըմ օլուրսա, սիզին քահանալարտան վազիֆէյի բուհանիյէ իճրասը իչին չագըրտըղըմ միւսաատէ պույուրըրմըսընըզ. մաատէմ քի հէր իքի Գրիստ տէ, պիր միլլէթին, եէկտիկէրինէ զարմտաշ օլան պիր ճէմաաթըն տըր... վէ զայրիհիւմ։» Թերզեան էֆ.նին պու ազգասիրական սէօզլէրինի իշիտէն հազըր իքի ճէմաաթ միւթէհայյիրանը Թէհայյիւրտէ գալմըշ տըր. պիր Թարաֆը «Ամա՛ն, Թերզեան էֆէնտի նէ գատար ազգասէր իմիշ. պիզիմ Եպիսկոպոսլարըմըզ կիպի հիչ ֆարգը եօգ տըր...» տէյի բէքսիմիշ տէրէճէսինտէ քէնտիսինի նազ ու նաիմ իլէ տէբազուշ էթմէք իսթէր. տի կէրի, եանի Գաթօլիք օլան Թարաֆտա «Ամա՛ն, պիզիմ Եպիսկոպոս պաշգա հալէ Թէպտիլ օլմըշ. տէճէպա ալընտան Լուսաւորչական մը իմիշ. եախօտ չիմտի օլմըշ.. վէ զայրիհիւմ» կիպի պաշի հայրէթ սէօզլէրիլէ ֆիքըրլէրի պօզուլըպ գայթակղել օլուրլար։ (Գուլաղը չընլայըն Աւետիս էֆէնտի իլէ սաիր հազըրտա պուլունանլարըն.) Էյ ֆիքըրի սահիպ գարիին, Թերզեան էֆ.նին Թէզվիրի Թարիգաթընա օլան մուսամէլէսինէ, չու մէճլիստէքի մէսլէք վէ Գաթօլիքլիյէ տապան տապանա զըտտ իթիրաֆ վէ իգրարլարընը. պիր տէ Բօմատա Ս. Բաբանըն գուճաղընա աթըլարագ տօղուշտան լաթին իմիշ կիպի եէկտիկէրինէ միւթէպային վէ միլլիյէթինի ինքեար էտէր տէրէճէտէքի միւշվար ու հարաքեաթընը մուհաքէմէ, վէ պէնտէնիզ իլէ մէան տըթըգ սիզտէ Թերզեան էֆէնտիտէ սըտգ ու խուլուս տէնիլէն շէյին էսէրի օլմատըղընա հիւքմ իտինիզ. Թերզեանըն չու տթվարը նալայըղըընտա պէնտէնիզին էֆքեար վէ մուհաքէմէմ չու տըր. պու մուսամէլէտէ միւրայիլիք վէ եարանըճըլըգտան մաաատա պիր չէյ կէօրմէեօրըմ քի, պաշտա կիզլի պիր ֆիքրէ մէպնի տիր. էվվէլթ, եարանըճը ատէմ նէ՞ եարար. տէյիլ մի քի սահիլէրինին մէչրէպլէրինէ վաքըֆ օլարագ. քէնտիսինի անլէրէ ույտուրըր. աթվար ու էֆքեարընը Թանզիմ վէ Թէտիլ էտէրէք. քէնտիսինի անլէրին Թապընա խօշ կէլէճէք սուրէթտէ կէօսթէրմէյէ չալըշըր. եօզարըսթա պիր կիզլի ֆիքըրէ մէպնի տիր. տէյիմ. էվվէլթ, եարանըճըլըգ էյի նիյէթ իլէ գուլլանըլըրսա մէմտուհ տըր, լաքին Թերզեան էֆ.նինքի նիյէթը ֆասիտ վէ մէնֆաաթը չախսիյէ ֆիքրի իլէ իսթիմալ օլընտըղընտան մազմումտըր. Էյ Թերզեան էֆ., հէր նէ գատար տա սէն պիզի սէվսէմ, քէնտինի գուրնազ, եանի պիզի Աւետարանտա զիքր օլընան սաֆտէրուն կիւվէրճին վէ սիզի տէ միւտագգըգ, ուսթա եըլան եէրինէ (միամիտ որպէս զաղաւնիս, խորագէտ իբրեւ օձս) գօեար իսէնիզ տէ, չունքի իքիլէ իֆթիխար վէ քէօպը իսթիհզագ էտէրիզ քի, էյէր պիզ սաֆտէրուն օլմասայտըգ, սիզին, րիեանըն ճիմտի միւճէսսէմի օլտըղընըզը անլաեամաեաճագ իտիք. զի պու սաֆտէրուն տէմէք՝ Աւետարանըն ֆիքրինճէ զալիբ՝ լէվսի րիեատան մինէզզէհ միւտաճին, միւրայի վէ եարանըճըլարըն հուվիյէթը տէրունիյէլէրինի պիլիպ ուզագ գաչան տէմէք տիր։ Պինաէն ալէյհ պիզէ պու յութքը վէրէն Ճէնապը Հագգա պինլէրճէ Թէշէքքիւրլէր արզ էտէրիզ. մամաֆիհ էյէր պիզէ սաֆտէրուն տէմէքլէ ֆիքըրինիզի անլաաամաեաճագ տէրէճէտէ անմագ, էյլէհ տէմէք իսթէյոր իսէնիզ, գաննըբըզըն եանլըշ օլտըղընը սիզէ պիլտիրիրիզ. պիզ հէր նէ գատար սիզին նազարընըզտա լաչէյ, հալվանը գայըը նաթըգ վի եօզլըգ մէսապէսինտէ իսէք տէ, (լաքին պիզ տէյիլ, իլլա պիւթիւն միլլէթ, րէհապին, Եպիսկոպոսան, հէր նէ տէրէճէտէ օլուրսալար օլսուն, հէրսի տէ ինտինիզտէ հիչ տիրլէր. պու տէսիրիմի չիմտի ֆիիլինիզլէ Թաստիգ էթմիշ իսէնիզտէ. ֆագաթ Ատանատա պուլընտըղընըզ միւտտէթտէ վագթ վագթ «ճէմաաթ, միլլէթ, պիզիմ մէրքէպիմիզ տիր (յեծանելի) մէալինտէքի սէօզլէրինիզի գանն էտէրիմ Թէխաթթիւր էտէրսինիզ. չու իւչ ֆարսի քէլիմէ ֆիքըրինիզի էյի Թարիֆ էտէպիլիր զէհաբը զալիբինտէյիմ. «Մէնէմ տիկէր նիսթ» պէնտէն մաատա հիչ քիմսէնին էհէմմիյէթի եօգ տըր. եանի նէ՛ ճէմաաթ, նէ՛ միլլէթ, նէ՛ մէճլիս, նէ՛ գանուն. նիզամ, նէ՛ տէ սաիրլէրի տէմէք իսթէմէ՞րսընըզ։

Ատանայա էյի վուգուֆ
Ատանա պիր Էրմէնի-գաթօլիկի
(Տէվամը)

ԻԽԹԱՐ

Ապօնըման միւտտէթլէրի տօլմուշ օլան գարիյնի քիրամըն, միւքէրրէր մէքթուպլարըմըզա պէքլէմէքսիզին, ապօնէլիք պէտէլլէրինի կէօնտէրմէլէրինի րիճա իտէրիզ։

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ, 24 ԴԵԿՏ

Մէճլիս, սաաթ 12 տէ Ահմէտ Րիզա պէյին Թահթը րիեասէթինտէ աչըլմըշ. ազ սօնրա մէարիֆ, հարպիէ, ատլիէ, էվգաֆ վէ պահրիէ նազըրլարը կէլմիշլէր տիր։ Բուզնամէ՝ 35ինճի մաատէ միւզաքէրէսինին տէվամը օլուպ, էնճիւմէնին մազպաթա մուհարրիրի Պապանզատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ՝ Սըտգը պէյէ ճէվապ վէրէրէք, Այըըն մէպուսընըն 35ինճի մատտէնին Թէպտիլի լէհինտէ զիքր իթտիկի տէլիլլէրի Թէքզիպ իտէմէտիկինի պէեան իթմիշ, վէ պատէհու Սըտգը պէյ Թարաֆընտան տէրմիեան օլընան մուզայիրը գանուն ահվալի Թէտգիգ իյլէմիշ տիր.— Օպսթրիւքսիօն, մուխալիֆլէր Թարաֆընտան րէտտ մանէասընտա իտի, տէմիշ տիր, լաքին միլլէթ, պիզի, պուրատա հազըր օլմագ իչին Թայէն իթմիշ տիր, միւզաքէրէտէն գաչընմագ իչին իթմէմիշ տիր. եէնի գապինէնին տիկէր չախսալարտան Թէշքիլ օլընմասը իթիրազը տա տօղըրու տէյիլ տիր. Գանունը էսասինին էսնաի Թէտգիգինտէ, պազը մէպուսլար պու ֆիքրի պէեան իթմիշ օլապիլիրլէր, լաքին օնլարըն ֆիքրի Մէճլիսին գարարը մանէասընտա օլամազ. խուսուսիյլէ Գանունը Էսասիտէ գաթի պիր սարահաթ օլմատըղընտան, պէօյլէ պիր Թէքլիֆ՝ հուգուգը Սալթանաթըն Թահտիտի տէմէք տիր։

«Գանունը Էսասիտէ, հէյեթը վիւքէլայը, Մէճլիսի մէպուսանըն իթիմատընը ալմագ իւզրէ, Մէճլիսէ միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր իտէն հիչ պիր մատտէ եօգ տըր. եալընըզ իւչ սէնէլիք պիր ատէթ տիր քի, պու ատէթ հուգուգը սալթանաթը Թահտիտ իթմէքսիզին գանուն սըրասընա կէչէմէզ։ Էյէր եէնի սատրազամըն Թայինինի իչին Մէճլիստէն իթիմատ րէյի ալընմասը չարթ իթթիխազ իտիլիրսէ, սատրազամըն Թայինինտէն իթիմատ գուրասընա գատար տէվամ իտէճէք միւտտէթ զարֆընտա եէնի հէյեթը վիւքէլայը մէսուլ Թութմագ միւմքին օլամազ։»

Իսմայիլ Հագգը պէյ՝ 35ինճի մատտէնին Թաատիլի լահիյասը գանունիէսինին իքինճի տէֆա Թէքլիֆի էսնասընտա հիւքիւմէթին տախի նիզամնամէյէ րիայէթ իթմէտիկի հագգընտաքի իթիրազը հագգսըզ պուլմըշ, վէ Մըսըրտա պուլընան Շէյխ իւլ Իսլամըն իմզասը՝ հիւքիւմէթին Թէքլիֆիյլէ Թէլթինտա նա՛սըլ պուլունապիլիր» տէմիշ տիր։

Տր. Տաղաւարեան.— Սթամպօլա կէլմէսինտէն սօնրա Թէտգիգ իտէլիմ։

Տր. Րիզա Թէվֆիգ պէյ.— Մըսըրտան գատը կէլինճէյէ գատար էվտէքի միրինճտէն օլաճագըզ։ (Կիւլիւշլէր.)

Տալչէֆ էֆ.— (Միւսթագիլ.) Հիւքիւմէթին Թէքլիֆինէ իթիրազ իտէրէք, լէօյլէ տէմիշ տիր. «Տէեօրլար քի, հիւքիւմէթին Թէքլիֆի լէհինտէ գուվվէթլէրին մուվազէնէսի եօգ տըր. վէ գուվվէի Թէշրիիյէ՝ գուվվէի իճրաիէյի քէնտի Թազեիգի ալթընտա սագլաեօր։ Պիլաքիս իւչ սէնէտէն պէրի Մէճլիսի մէպուսան հիւքիւմէթին իսթիպտատը, Թազեիգի ալթընտա գալմըշ տըր. նասըլ քի մէճլիսին գարարը ալընմագսըզըն հիւքիւմէթ չէթալարա մախսուս պիր գանուն իճրա իթմիշ տիր. Բէզալիք հիւքիւմէթ. Մէճլիսի մէպուսանըն րէյինի ալմագսըզըն Աւստրիայա Բօսնա վէ Հէրսէկի Թէրկ իթմիշ տիր. Եինէ հիւքիւմէթ իտի քի. հէր կէօնէ գանունը աեագ ալթընա ալարագ, սիլահլարը Թօպլամագ վէսիլէսիյլէ Արնավուտլարը վէ Պուլկարլարը տարպ վէ Թահգիր իթմիշ տիր։

Շիւքրի եւ Աւնի էֆ.— Օնլար իսյահաթ տըր։

Տալչէֆ էֆ.— Պուլկարլարը քեաֆֆէսի

խսպաթ խտէր քի , հուքումէթ , տաիմա միւսթէպիտանէ հարէքէթ իթմիշ , վէ Մէճլիսի մէպուսան ,տաղըլմագ ինթիմալի օլմատըղը հալտէ , պու կիպի սուի հարաքաթը մէն խտէմիշ տիր ։ Էկէր 35,ճի մատտէնին թէպտիլիյլէ հուքումէթէ պու գոլայլըգ վէրիլիրսէ , օնտան սօնրա Մէճլիսի մէպուսան քէնտի գօնթրօլ հագգընը ասլա իճրա իտէմէյէճէք տիր ։

Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ․նին , 35րինճի մատտէ մէսէլէսինտէն մաատա , պիր չօգ պօշ լագըրտըլարընտան սօնրա , բէյիս Մէճլիսի պիր սաաթ թաթիլ իթմիշ ,վէ իքինճի ճէլսէտէ սատրազամտան պաշգա , քապինէյի վիւքէլա հազըր պուլընմըշլար տըր ։

Պուչօ էֆ ․— Շիմտիյէ գատար պու մէսէլէ հագգընտա սէօզ սէօյլէմէք իսթէմէտիմ․ չիւնքի թատիլ թէքլիֆի պիզէ պաշգա տիւրլիւ կէլմէկի իտի ։ Պու թէքլիֆ , Գանունը Էսասինին թատիլի իչին գապուլ իթտիկիմիզ բրէնսիպլէրէ մուղայիր պիր սուրէթտէ պուրանա կէթիրիլմիշ տիր ։ Իշպու թէքլիֆ , Մէճլիսէ , Ձէքիրկէ նիզամնամէսի կիպի կէթիրիլմիշ տիր ․Գանունը Էսասինին թատիլի լիւզումը գաթիսի հագգընտա պիր գարար վէրտիքտէն սօնրա , թատիլ թէքլիֆինին գօմիսիօնը մախսուսընա կէօնտէրիլմէսի գապիլ իտի ։ Հալպու քի Մէճտի էֆ․նին պիր թէքլիֆի իլէ վէ խալընըզ էլլէր գալտըրըլարագ րէյ պէհան իտիլմէքլէ իտի քի , պու թէքլիֆ գօմիսիօնա կիթտի , վէ գօմիսիօն տա , թատիլ լիւզումը հագգընտա քէնտի ֆիքրինի պէհան իտէճէք եէրէ , Ձէքիրկէ նիզամնամէսինի թէտգիգ իտիեօր կիպի պազը թատիլաթ իճրա էյլէտի ։

«Հիւքիւմէթին թէքլիֆի միւնասիպէթիյլէ էն զիյատէ հուգուգը սալթանաթտան պահս օլունուեօր ․ լաքին Բատիշահը միւնազաալարըմըզա իչթիրաք իթտիրմէմէք իչին , անըն իսմինի բէք չօգ ազըըմըզա ալմամալը իտիք ։

«Իքի սէնէ էվվէլ հուգուգը սալթանաթըն թահտիտ իտիլմէսինէ գարշը սէօյլէտիմ․ չիւնքի էվվէլա՝ Օսմանլըլար Բատիշահըընըն, Եունան վէ Պուլկար գրալլարընըն հայիլ օլտըգլարը պիր հագգտան մահրում օլմասընը իսթէմէզ իտիմ․ սանիէն տէ՝ ագալլիյէթլէրին հուգուգընը խալընըզ Բատիշահ միւտաֆաա իտէպիլիր ֆիքրինտէ իտիմ վէ ֆիքրինտէյիմ ։ Օլ վագըթ , պու կիւն Մէրքէզտէ պուլընան արգատաշլարըմ պանա գարշը սէօյլէտիլէր , խավաշ խավաշ Ապտ իւլ Համիտին լէհինտէ սէօյլէմէյէ պաշլատաճաղըմը պէեան իթտիլէր ․ պէն տէ , պիր Բատիշահըն իսթիպտատընտան զիյատէ պիր Մէճլիսի մէպուսանըն իսթիպտատընտան գօրգարըմ տէտիմ ։

«Նա՞սըլ օլուեօր քի , օլ զէման պանա գարշը սէօյլէնէնլէր՝ պու կիւն հուգուգը Շահանէնին թէվսիինի թալէպ իտիեօրլար ։

«Մէլայիք կիպի պիր Բատիշահըմըզ վար տէնիեօր ․ լաքին հէր վագըթ պէօյլէ օլաճաղընը վէ տաիմա Բատիշահըն մայէթլի էմնիյէթլի քիմսէլէրտէն միւրէքքէպ պուլընաճաղընը քի՞մ թէէմին իտիեօր․ զալիպա իքի սէնէ էվվէլ , 35ինճի մատտէնին պու կիւնքի շէքլի սիզին իչին միւսայիտ իտի․ պու կիւն անը ղայրը միւսայիտ կէօրմ..քլէ , թէպտիլ իթմէք իսթէեօրսընըզ ։

«Սաիտ բաշա , հիչ պիր մէմլէքէթտէ , Բարլամէնթօնըն տաղըտըլմասը հագգը խուսուսընտա պու նէվ թագեիդ պուլընմատըղընը սէօյլէեօր․ Սատրազամ , տիկէր մէմլէքէթլէրին էյի չէյլէրինտէն մէմլէքէթիմիզտէ իճրա իթմէք իչին խալընըզ պունու՞ մը կէօրիւեօր ։

«Լաքին պիր հուքումէթ րէյիսինին վազիֆէսի , պու տէրճէ պաշհրանամիզ պիր վագըթտա քապինէյի իչլէրի եիւզ իւսթիւնէ պրագըպ , պիւթիւն մէմլէքէթի պէօյլէ պիր մէսէլէ իլէ իշղալ իթմէք տէյի՞լ տիր ։ Հիւքիւմէթին թէքլիֆի , պիզի իսթէր իսթէմէզ օ բատտէյէ կէթիրմիշ տիր քի , Սաիտ բաշանըն պիզէ բաաբօրթ վէրէճէկինի կէօսթէրիեօր ։ (Կիւլիւշլէր ։) Սաիտ բաշա՝ Մէճլիսի ումումիյի տաղըթմաճաղընը թէէմին իտիեօր․լաքին մուհարէպէ սէպէպիյլէ Մէճլիսի թաթիլ իտէճէկինի անլաթըեօր , վէ 1837ում տախի , մէմլէքէթ մուհարէպէտէ օլտըղը իչին Մէճլիսի մէպուսանըն տաղըլտըղընը իլավէ էյլէեօր ։ Աճապա չիմտի տէ՝ մի Մէճլիսի թէքրար ալմամագ իսթէեօր ,

Մէճլիսի մէպուսան պու սէնէ պիր այ էվվէլ ագտ օլընտը իսէ տէ , մէյտանա հիչ պիր գանուն չըգարամատըգ ։ Շիմտի տէ պու գատար մէսէլէլէր օլտըղը , եանի Արնավուտլըգ , Եըմէնի վէ Քիւրտ տավալարը , Րէժի մէսէլէսի պուլունտուղու հալտէ , Մէճլիսի մէպուսանը տաղըթմագ իսթէեօրլար ։

«Շիմտիյէ գատար Մէճլիսի մէպուսանըն իչ կէօրէմէմէսինին սէպէպի՝ ինթիզամ օլմամասը տըր․ պունուն իչին քապինէմիզ տէ մէսուլտըր ․ պիրպիրիմիզի իթհամ իտէմէյիզ․ տիկէր թարաֆտան սատրազամ բաշա , չիմտիյէ գատար հիչ պիր տէֆա պիր գանունըն միւզաքէրէսի իչին Մէճլիսէ կէլմէմիշ տիր ․ հէր հանկը տէֆա կէլմիշ իսէ , միւնազաա չըգարմըշ տըր ։ (Սօլտան ալգըշլար ։)

«Օթուզ պէշինճի մատտէ մէսէլէսի , էօյլէ պիր սուրէթտէ թագտիմ իտիլմիշ տիր քի , հիւքիւմէթին թէքլիֆինի գապուլ իթսէ տէ , իթմէսէ տէ , Մէճլիս հէր հալտէ տաղըլաճագ տըր ։

«Գանունը Էսասինին թէտգիգի միւնասիպէթիյլէ , հիւքիւմէթ , քէնտիսի իլէ Մէճլիսի մէպուսան պէյնինտէ իխթիլաֆ զուհուր իթմիշ ֆարզ իտէմէզ , չիւնքի թատիլ թէքլիֆի Հէյէթը աեանտան կէչմէյինճէ բէտտ օլընմըշ ատտ իտիլէմէզ ։

«Իխթիլաֆը հազըր իչին եէնի ինթիխապլար իլէ միլլէթին րէյինի ալմագ միւմկին օլամաճագ տըր , չիւնքի էկէր Իթթիհատ՝ էքսէրիյէթ գազանմագ իսէ , քէնտի մազլումիյէթի ումումի սիեասիյէթինին նէթիճէսի օլաճագ , հուգուգը սալթանաթ իչին միւտաֆաա իտիլի թատիլաթըն նէթիճէսի օլմայաճագ տըր ։ Թէխսայիւլ իտինիզ քի օլ վագըթ հուգուգը սալթանաթ նէ՞ լաճագ տըր ։

«Սաիտ բաշա , մուհարէպէտէն , Մէճլիսին իչ կէօրմէմէսինտէն վէ 35ինճի մատտէնին թատիլի թէքլիֆինտէն իսթիֆատէ իլէ Մէճլիսի մէպուսանը տաղըթմագ , վէ իսթինատ իթտիկի ֆըրգանըն պիր էքսէրիյէթ թէէմին իթմէք իսթէեօր ։ Հիւքիւմէթ , քէնտի մէվգըինի տիկէրինէ թէրք իթմէք իսթէմէեօր։ Օ հալտէ Համիտ՝ հիւքիւմէթի էլինտէն չըգարմամագ իչին 30 սէնէ իսթիպտատ իճրա իթտիկի հալտէ , նի՞չին անը մահքիւմ իտիեօրսընըզ ։ (Սօլտան ալգըշլար ։) Արգատաշլարըմտան պազըըը՝ պունուն՝ Գանունը Էսասիյէ պիր տարպէի հիւքիւմէթ օլտըղընտան չիքայէթ իտիեօրլար ։ Լաքին հա՞նկը Գանունը Էսասի․ վիճտանի օլմատըղընտան տօլայը տաիմա չիքեայէթ իթտիկիմիզ Գանունը Էսասի՞ մի ։ (Ալգըշլար ։) Մատամ քի էքսէրիյէթ , հուգուգը սալթանաթը տուշիւնիւեօր , 9ճը վէ 63իւնճիւ մատտէլէր՝ 35ինճի մատտէ իչին թէքլիֆ օլընան թատիլէ մուխալիֆ օլտըգլարը հալտէ , նի՞չին օ մատտէլէրին թատիլինի թէքլիֆ իթմէեօր ։

«Սիզ 4 սէնէտէ հէր չէյի սուի իսթիմալ իթտինիզ , հէր սիլահը միւրաճաաթ էյլէտինիզ ․ էվվէլա էֆքեարը ումումիյէտէն իսթիֆատէ իթմէք իսթէտինիզ․ սօնրա Իսլամիյէթ սիլահընա միւրաճաաթ իյլէտինիզ օնտան սօնրա մուհաճիրլէր բօլիթիգասընը մէվգըի իճրայէ գօյտունուզ․ չիմտի տէ գուվվէի իսթիպտատիյէնիզի իճրա իթմէք իչին , հուգուգը սալթանաթը միւտաֆաաեա գալգըշտընըզ ։

«Մէմլէքէթի խալընըզ սիզ իտարէ իտէպիլէճէկինիզի նէ՞ տէն զանն իտիեօրսընըզ ․ պունու խալընըզ սիզին ֆըրգանը՞զ մը խաբարիլիր ։ Էկէր իսթէրսէնիզ , թէճրիպէ իտին , վէ պիր զէման իչին հիւքիւմէթի մուխալիֆլէրէ թէսլիմ էյլէյին ։ (Կիւլիւշլէր ։)

«Խաթիմէի քէլամտա , տէրիմ քի․պիզ հուգուգը Շահանէյէ մուխալիֆ օլտըղըմըզտան տէյիլ , իլլա հիւքիւմէթի սիզին էլինիզէ թէրքէ , ուզագլանմագ իսթէմէտիկիմիզտէն , 35ինճի մատտէնին թատիլինէ գարշը պուլունուեօրըզ ։(Մուխալիֆլէր թարաֆընտան ալգըշլար ։)

Մէարիֆ նազըրը Էմրուլլահ էֆ․նին՝ հիւքիւմէթին լէհինտէ պիր գաչ սէօզիւնտէն սօնրա , մէճլիս խիթամ պուլմըշ վէ տէվամը միւզաքէրէ՝ բազար իրթէսի կիւնիւնէ թալիգ օլընմըշ տըր ։

⁂ Տիւն տախի 35ինճի մատտէնին թատիլի միւզաքէրէսի տէվամ իթմիշ , ֆագաթ նէթիճէ վէրիլէմէյիպ , տէվամը պու կիւնէ թալիգ օլընմըշ տըր ։ Բազար իրթէսի կիւնիւ բուժի Ս․ Ծնունդ օլմագ միւնասիպէթիյլէ մէճլիս ագտ օլընմամըշ տըր․ օ կիւնիւ Իթիլաֆ ֆըրգասը , հուսուսի իճթիմա իչին 30 նէֆէր Աեան թարաֆընտան Հիւսէյին Հիլմի բաշա վասըթասըյլա պէեան իտիլէն 5 թէքլիֆի միւզաքէրէ իթմէք իչին թօբլանմագ իսթէմիշ իսէ տէ , հավանըն չիտտէթի սէպէպիյլէ անճագ 30-40 քիշի հազըր պուլընմըշ տըր ։ Մէզքիւր 5 թէքլիֆ չունլար տըր ․ 1․ Մէճլիսի մէպուսանըն , Աեանըն րէյի ալընարագ տաղըլապիլմէսի ։ 2․ Մէճլիսին պու սէնէ տաղըլմամասը ։ 3․ Մէճլիսի ումումինին թատիլ օլընաճագ մատտէյէ , միւտտէթը իճթիմաընը թէէմին իտէք սուրէթտէ պիր ֆըգրա իլավէսի ։ 4․ Հիւքիւմէթէ իսթիչահթտա պուլընմագտան կէրի տուրուլուպ , մահքիմ վէ միւսթաճէլ գանունլարըն միւզաքէրէսիյլէ իչթիղալ իտիլմէսի ։ 5․ Իքի ֆըրգա զաչէթալարընըն թէարրուզլարընա խիթամ վէրիլմէսի ։

Մէզքիւր թէքլիֆլէր՝ Իթիլաֆ ֆըրգասը ազասընըն պիր գըսմը թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ իսէ տէ , տիկէրլէրի թարաֆընտան մուխալիֆէթէ ուղրամագտա տըր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թերզեանըն տէվլէթ վէ միլլէթ ալէհինտէքի անվալ ու հարաքեաթը գանուն չիքնանէսինի վէ պէյն էլ ճէմաաթ գիյլ ու գալը վէ պիր չօգ ֆէնալըգլարը մուճիպ օլապիլէճէք աթվարը մաւզիրրէսինի վէ պինաէն ալէյհ պունտան պէօյլէ պիր տագըգա պիլէ Կ-Բաթրիգլիք մագամընտա գաթիյէն գալամաեաճաղընա տէլալէթ իտէն ֆիիլ ու մուամէլէլէրինի միւպէյյին օլալագ , միւմասիլէյհին հիւքիւմէթճէ հէման ազլինէ գարար վէրիլմէսի , վէ թէպայը սաաըգալը տէվլէթը Ալիյէտէն օլան Երմէնի-գաթօլիք ճէմաաթընը , մուազզապ իլէեէն վէ նէթիճէլէրի քէստիրիլէմէեէն ալապ վէ հէյէճանտան գուրթուլմագ իւզրէ Պապը Ալիյէ թագտիմը Երեսփ․ Ժողովտա գարարլաշտըրըլմըշ օլան արզուհալ , Գօմիսիօնը մախսուսը թարաֆընտան տիւն ագշամ սուրէթը միւնասիպէ վէ միւէսսիրէտէ թանզիմ իտիլմիշ օլուպ ,պու սապահ Երեսփոխան էֆէնտիլէր թարաֆընտան պիլ իմզա , ագշամ իւզէրի Մէճլիսին միւհթէրէմ Աեաննապետ Արամ էֆ․ Երամեան վէսաթաթըյլա ատլիէ նազըրը վէ տախիլիէ նազըրը վէքիլի Մէմտուհ պէյ էֆ․յէ թագտիմ իտիլէճէկի , վէ չիֆահէն տախի իկտահաթ վէ թաֆսիլաթը լազըմէնին վէրիլէճէկի խապէր ալընմըշ տըր ։

⁂ Պու սէնէ Ս․Ծնունդ եօրթուսը , քիլիսէլէրիմիզտէ բէք մահզուն կէչմիշ տիր ։ Նէ՛ Խթում ագշամը , նէ՛ բազար կիւնիւ Զայնուոր Պատարագ թագտիս օլընամամըշ տըր ։ Մամաֆիհ քիլիսէլէրիմիզ իչն ճախընճ տօնտարան իլէ տօլմըշ տըր ։— Ս․ Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ , այնի բուհանինին խիթամընտա , միլլէթիմիզ համիյէթլի կէնճլէրինտէն Մկրտիչ էֆ․ Շահնազար , քիլիսէնին հավլիսինտէ էրքէք վէ գատըն բէք չօգ սամիուն հուզուրընտա պիր սաաթ գատար էհէմմիյէթլի միւէսսիր վէ պէլիղ պիր նութգ իրատ իլէ , միլլէթին Թերզեան իլէ՝ իխթիլաֆընը , տավասընը միւքէմմէլէն վէ թաֆսիլէն իզահ վէ պէեան էյլէմիշ տիր ։ Պիւթիւն անլէյէնլէր՝ իշպու նութգտան միւթէէսսիր վէ մէմնուն օլարագ , ալգըշլամըշլար տըր ։

⁂ Տօսթ․ Տր․ Զօհրապ էֆ․նին , Երեսփ․ Ժողովտա Թերզեան հագգընտա էօմէտէն պէրու տէրմիեան իթտիկի էֆքեարընը իսպաթ իթմէք իւզրէ տիկէր պիր գաչ աթըպ իլէ պիլ իթթիֆագ , միւմաիլէյհին ահվալը զիհնիյէսի հագգընտա ըեապէն պիր բաբօր թանզիմ վէ մէրճիինէ թագտիմ էյլէմէք նիյէթ վէ հազըրլըղընտա օլտըղը իշիտիլիեօր ։ Պէօյլէ պիր բաբօր բէսմէն մէյտանա կէթիրիլտիկինտէ , նէչը իտիլէճէկի թապիի տիր ։

⁂ Թերզեանըն թէվճիհաթը ․— Իչիթտիկիմիզէ կէօրէ , Կաթողիկոսարան պաշ քիթապէթինէ՝ Գէորգ Գերպ․ Թէրզիպաշեան վէ Բաթրիգխանէ գարու քէթխուտալըղընա Կղեմէս Վ․ Ասատուրեան թայինին օլընմըշլար տըր ??

⁂ Ս․Ծնունդ եօրթուսը...ա վէ Թերզեանըն իսմի կիւնիւ Կ-Բաւլ իգխանէմիզ գաբուլարը սըգը սըգըեա գաբալը գալմըշ տըր ․ Նէ՛ զիեարէթէ կէլէնօլմըշ , նէ՛ թէպրիք ․—Եաչասը՜ն պէօյլէ Կ-Բաթրիգլիք, եաչասը՜ն պէօյլէ պէօյլիւքլիւք...

ԳԱԼԱԹԱՏԱՆ ՐՈՒՄԷԼԻ ՖԷՆԷՐԻՆԷ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԸ

Գալաթա իլէ Րումէլի Ֆէնէրի արասընտա էլէքթրիքլի պիր տէմիր եօլը ինշասը իչին իսթէնիլէն իմթիեազ էվրագընըն թէտգիգի Շուրայի տէվլէթտէ խիթամ պուլմըշ տըր ։ Ֆէրմանը Հիւմայունըն նէշրինտէն պիր սէնէ սօնրա , իմթիեազը ալան չիրքէթ՝ ամէլիաթա պաշլաեաճագ տըր ։ Արնավուտ քէօյիւնէ գատար խաթթ ... թարիգ իւզէրինտէ օլաճագ , վէ լազըմ կէլէն եէրլէրտէ թիւնէլլէր ինշա իտիլէճէք տիր ։ Խաթթըն կէչէճէկի սօգագլարըն կէնիշլէթիլմէսի՝ գումբանեանըն էօհտէսինտէ օլուպ ․ լաքին գումբանիա՝ եէնի եօլլար վէ ճատտէլէր աչմագ էսպէքսէ, Շէհիր Էմանէթինէ միւրաճաաթ իտէճէք , վէ Էմանէթ՝ գումբանիանըն գապուլ իտէճէկի ավանսլար իլէ լազըմ կէլէն իսթիմլա...ը իճրա իյլէեէճէք տիր ։ Գալաթա... Տիւնէլ գատար իքի շըմասիօն պուլունաճագ․ ֆագաթ էկէր հիւքիւմէթ բըթասիօնլարը արթըրմախա լիւզում կէօրիւրսէ , գումբանիա՝ պունու եարտըմսըզ մէճպուր օլաճագ տըր ։ Սաաթտա 45 քիլօմէթրօ գաթթ իթմէք իւզրէ , կիւնտէ իքի թրէն , սիւրաթը ազիմէ իլէ հարէքէթ իտէճէքլէր տիր ։ Կէճէ տախի թրէնլէր՝ չէհիր իլէ հէվալիսի պէյնինտէ իշլէեէճէքլէր տիր ։ Խաթթ իւզէրինտէ էշեա թրէնլէրի տախի իշլէեէճէք տիր ։ Գումբանիա , եէնի խաթթլար իհտաս իթմէք իսթէրսէ , էվվէլիյէթ հագգընը հայիզ օլաճագ տըր ։

Իթալիա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէ ագտը սուլհ իչին մուխապէրաթա պաշլանտըղը չայիալարը բէսմէն թէքզիպ օլունուեօր ։ Մահմուտ Շէվքէթ բաշա , «Սապահ»ըն սիեասի միւտիրի իլէ միւլագաթընտա՝ «Մէմլէքէթիմիզ վէ Իթալիա իչին նամուսլը չարէլէր թահթընտա ագտը սուլհա տաիմա հազըրըզ» տէմիշ տիր ։

Տիւն էօյլէտէն էվվէլ Սիրքէճիտէն հարէքէթ իտէն թրէն իլէ Մաքէտօնիատէն կէլէն թրէն , Թօբ-գաբու սէրայը քէօբրիւսիւ ալթընտա միւսատէմէ իթմիշ , վէ պիր գաչ քիշի խաֆիֆճէ եարալանմըշ տըր ։

«Մէսէքը» , «Եէնի Եօլ» վէ «Էլ Մէտինէ» ղազէթալարը՝ տիվանը հարպ թարաֆընտան թաթիլ իտիլմիշլէր տիր ։

Սահիպի իմթիեազ վէ
Միւտիրի մէսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ
ԻՏԱՐԷ ԽԱՆԷ
Պէյօղլունտա Թագսիմ ճատտէսինտէ Ն․ 56